

## PSICOLOGIA DE LA COMUNICACIÓ ARTÍSTICA 26981

Unitat de Psicologia Evolutiva i de l'Educació  
Departament de Psicologia Bàsica, Evolutiva i de l'Educació  
Professor: Càndid Genovard Rosselló  
Professor: David Casulleras Femenia

### OBJECTIUS

---

Pels objectius d'ESTUDI, RECERCA i PROFESSIONALITZACIÓ de la psicologia són imprescindibles, a part dels idiomes i de les noves tecnologies, els **nous coneixements culturals**. Això últim es desenvolupa en 4 objectius:

- a) a través de la **reflexió d'alt nivell** que tot universitari ha d'exercitar sobre els temes del comportament humà
- c) la psicologia es troba tanmateix en una situació òptima per actuar en **sectors emergents de comunicació cultural**. Aquests sectors són els que s'assenyalen en el temari i aprendre'ls constitueix el *segon objectiu* d'aquest Programa.
- d) una de les necessitats de l'estructura del coneixement psicològic cultural actual és l'aprenentatge dels **trets bàsics estètics** que el constitueixen. Els components estètics de l'anorexia, l'atractiu per viatjar a la tercera edat, el rebuig o l'acceptació d'un vestit pel seu color, la influència de la confortabilitat en els espais arquitectònics, etc., són qüestions d'aquest tipus.
- e) els nous temes culturals indueixen a **noves formes d'utilització del pensament**: aprendre a valorar aspectes **lúdics** del coneixement, l'**agilitat** pel canvi i l'acceptació d'**alternatives**, constitueixen el *quart objectiu* d'aquest Programa.

### TEMARI

---

#### LLIÇÓ 1.- ELS CONCEPTES

Cultura, art i estètica.- Psicologia de l'art.- Espais culturals i comunicatius.- L'experiència estètica i l'instrucció artística.- *Psicologia de la comunicació artística*.

#### LLIÇÓ 2.- VEURE I MIRAR

La *vista*.- La *llum* i les *ombres*.- La *mirada*.- Les explicacions metafòriques de la comunicació visual.- La *percepció* com a constructe artificial.- Alguns grans temes: la *perspectiva*; el *color*.- Color i comunicació.

#### LLIÇÓ 3.- LA IMATGE

Psicologia, comunicació i imatge - La *mediació* i l'*espectacle*.- Conceptes relacionats amb el d'imatge.- L'*imaginari*.

#### **LLIÇÓ 4.- LA COMUNICACIÓ MITJANÇANT IMATGES FIXES: LA FOTOGRAFIA**

Fotografia i *canvi de percepció*.- Efectes psicoculturals de la fotografia.- La percepció de la *instantània*.- Els temes de la fotografia.

#### **LLIÇÓ 5.- LA COMUNICACIÓ MITJANÇANT IMATGES DINAMIQUES: EL CINEMA**

La representació del comportament humà en el cinema.- Temes que representen les estructures de la personalitat.- Temes que es relacionen amb els processos de creació-imaginació.- Temes que es basen amb processos psicològics d'estructura cognitiva.

#### **LLIÇÓ 6.- LA PSICOLOGIA DE LA COMUNICACIÓ ARTÍSTICA I ELS ESPAIS FÍSICS GLOBALS**

Espais “naturals” vs. espais construïts.- Història de la construcció social de l'espai.- La percepció del *centre*; la construcció del *paisatge*.- L'experiència personal de l'espai.- L'espai i la comunicació no verbal.- L'espai *privat* i l'espai *íntim*.- Psicologia i *arquitectura*.- Les coses i el *disseny*.- Dissenyar *idees*.

#### **LLIÇÓ 7.- LA PS. DE LA COMUNICACIÓ ARTÍSTICA I ELS ESPAIS FÍSICS GLOBALS: EL VIATGE**

Activitat, temporalitat, *descans* i *oci*.- El model cultural restringit: *el viatge*.- Tipologies del viatge.- Teoria del viatge.- Les *descripcions* dels viatges.- La *guia* com a model cognitiu.- Les *motivacions* cap al viatge.- *Viatges menors* i *viatges majors*.- Epistemologia del viatge.- El model cultural industrial: *les vacances*.- El model cultural postmodern: *el turisme*.

#### **LLIÇÓ 8.- LA PS. DE LA COMUNICACIÓ ARTÍSTICA I ELS ESPAIS CORPORALS :LA CORPOREÏTAT HUMANA**

Corporeïtat física, anatòmica i sexual.- El *nu* i el *vestit*.- El cos com a model, com imatge o com idea.- Expressions *directes* de l'atracció corporal derivats de la visió: el tacte, el contacte, la carícia.- Expressions *indirectes* del comportament corporal derivats d'altres sentits.- L'*olor* corporal i el *perfum*.- Sensualitat, excitació i control del comportament.- La *seducció*.- L'*erotisme*.

#### **LLIÇÓ 9.- LA PS. DE LA COMUNICACIÓ ARTÍSTICA EN ELS CONTEXTOS AUDITIUS I MOTRIUS**

El so, el soroll, el silenci, l'audició, l'escotar.- La *veu*.- Llenguatge oral i expressió oral.- Llenguatge com *expressió artística*.- La paraula.- La *parla*.- Veu i personalitat.- Els espais estètics de l'audició i la motricitat.- La *música*.- Talent musical i execució.- Música i *psicomotricitat*.- La *dansa*.

#### **LLIÇÓ 10.- LA PS. DE LA COMUNICACIÓ ARTÍSTICA I ELS ESPAIS SIMBÒLICS- COMUNICATIUS**

El llenguatge escrit com espai simbòlic.- El *signe*.- L'*escriptura*.- El suport de l'escriptura i de la lectura: el *paper* i les *noves tecnologies*.- L'*Escriptor* i els seus instruments.- El producte de l'escriptura: el *llibre*.- Llenguatge llegit.- Història de la lectura.- Organització psicològica i estètica de la paraula llegida.- *Estils* d'escriure.- Psicologia de la creació literària..

#### **PRÀCTIQUES**

---

LLIÇÓ 1: **Comunicació i recepció de productes culturals** en un grup de nens. Anàlisi i crítica del vídeo “Ciudadans” de TV3 (1994)

LLIÇÓ 2: **Il·lusió i realitat de la mirada**. Anàlisi del marc d'un quadre com a objecte perceptiu. Altres objectes gestaltics

LLIÇÓ 3: Anàlisi i crítica d'un **model d'imatge**. "Le baiser de l'Hôtel de Ville" ("El petó de l'Ajuntament de Paris") de Robert DOISNEAU (1912-1994)

LLIÇÓ 4: La influència dels gèneres fotogràfics en l'**imaginari col·lectiu** del segle XX. Anàlisi de l'obra de Robert CAPA (1913-1954).

LLIÇÓ 5 : La percepció de la imatge de **la tercera edat** al cinema. Antologia de pel·lícules.

LLIÇÓ 6 : Els conceptes **d'interior i d'exterior** en la construcció arquitectònica contemporània.

LLIÇÓ 7 : Anàlisi i crítica dels **grans magatzems** o "grans superfícies" com a model redundant del viatge.

LLIÇÓ 8 : Corporeïtat, vestit i moda. Anàlisi d'una prenda "intemporal": els **texans** ( jeans ).

LLIÇÓ 9: Psicologia i comunicació musical: Elvis PRESLEY i l'ínici **cultura popular** del rock.

LLIÇÓ 10: Com s'escriu una **novel·la d'aventures**. "L'Illa del tresor" de R. L. Stevenson

## **DOCÈNCIA TUTORITZADA NO PRESENCIAL**

---

Està organitzada per aquells alumnes que vulguin ampliar algun camp especial de l'assignatura pensant en una recerca posterior.

**Tema: "Iniciació a la recerca en camps específics de la Psicologia de la Comunicació Artística"**

## **INSTRUCCIONS**

---

Aquesta matèria, per les seves característiques **audiovisuals**, *ÉS NECESSÀRIAMENT PRESENCIAL*. Per tant i donat que es tracta d'una assignatura **optativa**, cal tenir en compte:

a) si no es pot assistir, abstenir-se de matricular-se o demanar canvi d'assignatura. L'assistència mínima és del 70% de les classes impartides.

b) si les dificultats apareixen després, i resulta impossible el canvi d'assignatura, caldrà realitzar un examen final.

c) el seguiment de les classes, tant teòriques com pràctiques, serà diari i amb avaluacions d'assistència.

Naturalment, els alumnes amb assistència suficient no faran examen final.

### **Fitxa**

En aquesta assignatura el seguiment és fonamental. La fitxa és necessària des del primer dia amb registre de signatura.

## **AVALUACIÓ**

---

### **Mitjançant Treballs**

Durant la primera setmana dels exàmens de gener-febrer, els alumnes amb **assistències**

**suficients** lliuraran **dos** treballs que, juntament amb els qüestionaris i assistències a classe, serviran per la qualificació final:

**! un treball en grup (fins a 3 persones) d'assistència a una exposició significativa pels temes del programa. El títol i lloc de l'exposició s'anunciarà els primers dies de classe**

**! un treball en grup tipus iniciació a la recerca (fins a 3 persones) entre dues opcions, a escollir-ne una, des següents temes:**

\*\*\* La Psicologia des de la perspectiva de la cultura popular (Prof. Casulleras)

\*\*\* Perspectiva psicològica sobre els moviments de masses i la manipulació comunicativa mitjançant la paraula, el so i l'imatge (Prof. Genovard).

**El primer dia de classe es lliurarà un full d'INSTRUCCIONS per la realització d'ambdós treballs.**

### **Examen final**

El dia de la convocatòria de gener-febrer establert per la Facultat, els alumnes d'examen final (els de **manca d'assistència**) lliuraran, a més, els mateixos treballs indicats per els alumnes d'assistència a classe.

L'examen serà sobre els **apunts de classe i la bibliografia recomanada**. Igualment entrarà matèria de **les pràctiques** realitzades.

### **BIBLIOGRAFIA**

---

a) Pels alumnes d'assistència a classe, la Bibliografia i Fonts corresponents als diferents temes i treballs es donarà a classe o durant les sessions de consulta al despatx.

b) Als alumnes d'examen i durant les sessions de consulta al despatx se'ls facilitarà un llistat amb la bibliografia complementària per preparar els temes del programa.